

10. Laaksola

Kuulutus

(merkkiääni)

Laaksola

(lasten leikin ääniä)

Matkaaja

Laaksola rakennettiin alun perin Toijalan oluttehtaan työväenkasarmiksi. Sisällissodan seurauksena Suomessa oli paljon orpolapsia 1920-luvun taitteessa, joten Toijalassa kunta osti 1900-luvun alussa rakennetun Laaksolan talon lastenkodiksi. Elämä lastenkodissa ei ollut helppoa ja lasten sijoittamisesta sijaisperheisiin pidettiin puheita puolesta ja vastaan. Laaksolan tilat olivat monelle kymmenelle lapselle ahtaat ja olosuhteet vaativat hoitajiltakin paljon. Huovat piti leikata puoliksi, jotta jokaiselle lapselle riittäisi peite. Sängyt, pöydät ja penkit oli tehty höyläämättömistä laudoista. Lasten oli osallistuttava lastenkodin töihin. Tarkastajan mukaan vuonna 1922 Laaksolan lapset olivat hyvin kasvatettuja ja ystävällisiä. Terveys oli hyvä ja koulumenestys kohtalainen. Urheilua varten kaikilla oli sukset ja kesäisin järjestettiin urheilua sekä uinti- ja marjastusretkiä. Lastenkodista oli kuitenkin lähdettävä jo 13-vuotiaana. Lastenkodin lisäksi rakennuksessa toimi elintarviketoimisto sekä vero- ja rakennusvirastot ja tiloissa pidettiin myös kunnan kokouksia. Laaksola sai toisen kerroksen henkilökunnan asuinhuoneistoiksi vuonna 1928. Vuonna 1948 rakennus saatiin kokonaan lastenkodin käyttöön, kun päärakennus peruskorjattiin.

1950-60 -luvuilla Laaksolan lastenkodissa oli keskimäärin 32 lasta vuodessa. Vanajaveden rannasta ostettiin vuonna 1960 Vainiolahden tila, joka toimi 15 vuotta lastenkodin kesäpaikkana. Lastenkodissa oli tärkeää luoda kotoiset olosuhteet lapsille, saattaa heidät sitten ammattikoulutuksen piiriin ja kasvattaa heistä yhteiskuntakelpoisia nuoria. Laaksolan sijainti alati kasvavan liikenteen keskellä alkoi kuitenkin muodostua hankalaksi, mutta uutta lastenkotia ei saatu koskaan rakennettua. Vuonna 1980 lastenkodissa oli enää seitsemän lasta ja vuonna 1984 sen toiminta päättyi kokonaan.

Vielä nykyäänkin Laaksolan ympäristössä käy entisiä lastenkodin asukkaita ja ovea kannattaa kuulemma kolkuttaa, jos haluaa päästä käymään sisällä verestämässä vanhoja

muistoja. Kulttuuritalo Laaksola on vuonna 2024 Akaan kaupungin kulttuuripalveluiden tukikohta ja tiloissa järjestetään myös taidenäyttelyitä ja yhdistystoimintaa.

Kuulutus

(merkkiääni)

Intercity juna Helsinkiin pysähtyy raiteella 3.

Matkaaja

Se on vaihtoyhteyteni! En muistanutkaan kuinka paljon täällä Akaassa on historiaa ja nähtävää! Ehdin lyhyessä ajassa moneen hienoon paikkaan ja tulen varmasti vielä takaisin. Mutta nyt täytyy juosta!

(merkkiääni)

lähteet: Favorin Martti, Akaan historia kolmas osa 1914-1976 (2008)
Vuolle-Selki Tuula, ”Ottakaamme alkava askel täällä Toijalassa perustamalla jonkinlainen lastenkoti” – Laaksolaan asutettiin orpoja sisällissodan jälkeen”
artikkeli Akaan Seutu (2022)